

ELVEBLEST

Hvalindustri, horehus, spøkelsesstemning og kunstmekka – småbyene langs Hudson River har overlevd heftige epoker. Nå har Manhattan-trøtte newyorkere oppdaget dalen.

TEKST LINE TILLER FOTO SIGURD FANDANGO
Hudson Valley, New York

HUDSONHISTORIENE. Newyorkere kommer til Hudson Valley for å nyte livet på landet – og utsikten over Hudson River, her sett fra overnattingsstedet Saugerties Lighthouse.

FOTO: ANNA WOLF

DALFOLKET. Patrick Landewe og Anna Berkheiser ❶ driver Saugerties Lighthouse ❷, med to gjesterom. I lille Phoenicia ligger alle mammagutters iskrembutikk ❸, og restauranten Swoon Kitchen ❹ i Hudson by serverer selvfølgelig kortreist mat.

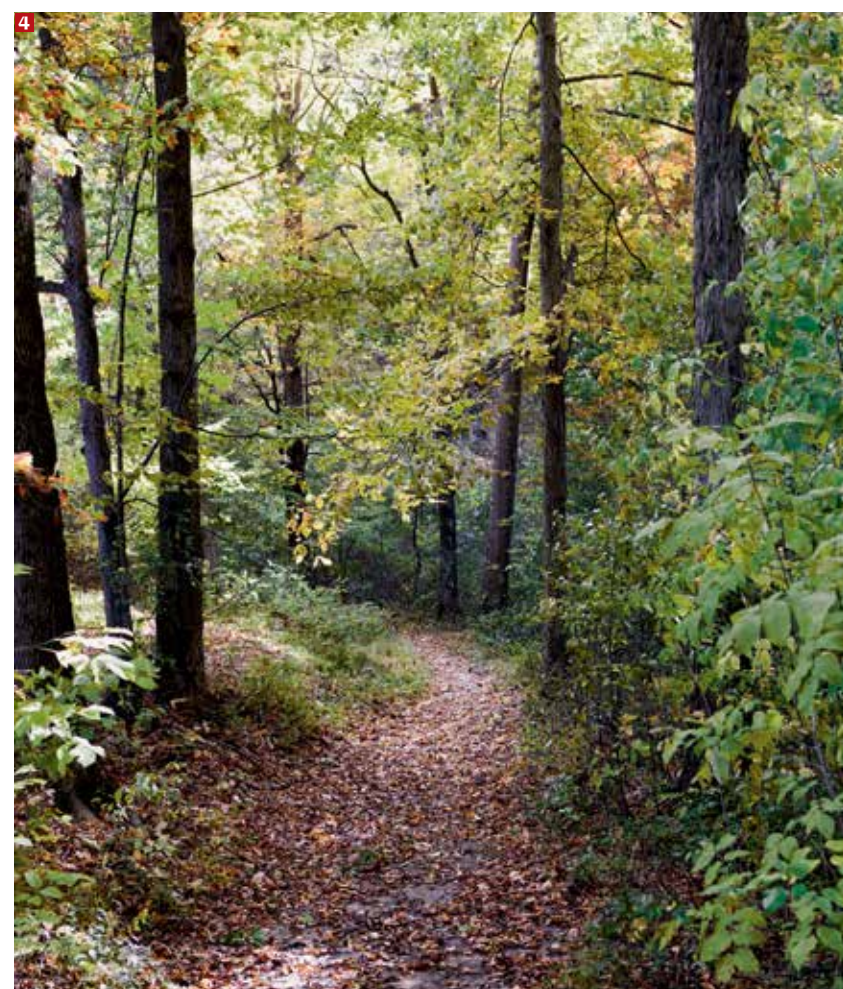
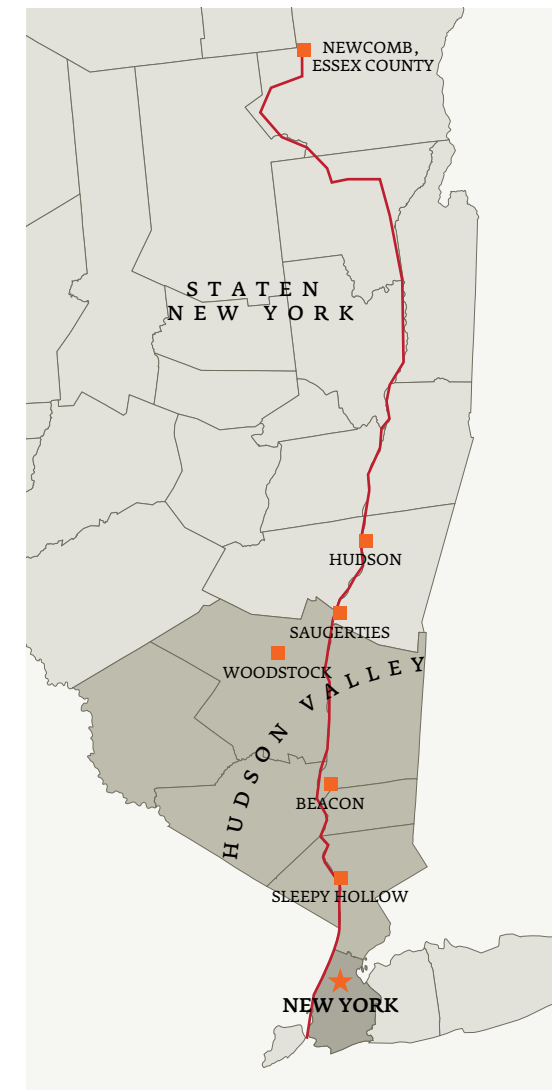

FOTO: ANNA WOLF

❶ TEN BROECK COTTAGE. Egentlig ikke en hytte, men en designdrøm til leie. ❷ SWOON KITCHEN. Har ord på seg for å være en av de beste restaurantene i dalen, med lokal whiskey på benken. ❸ HØSTTAKKEFEST. Gresskar finnes i flere varianter hos Swoon Kitchen. ❹ PARK UTEN RIM. I Red Hook ligger Poets Walk, som trolig har gitt mang en maler og dikter både inspirasjon og glede.

DALSTRØK som følger Hudson Rivers 50 mil lange løp fra Hendersson Lake i Newcomb i nord, til den renner ut i Upper New York Bay. **OPPKALT** etter Henry Hudson, en engelsk kaptein som planla å finne sjøveien til Kina i 1609. Han tok feil rute, men oppdaget Hudson Valley. **HVALOLJE** var områdets hovedindustri på midten av 1800-tallet. På samme tid grunnla en mengde landskapsmalere kunstbevegelsen Hudson River School. **PÅ MIDTEN** av 1980-tallet var tettsteder som Hudson, Saugerties, Beacon og Sleepy Hollow vindblåst og forlatt, før antikvitetshandlere fra Manhattan begynte å lagre saken sine i låver og garasjer. **I DAG** finnes et vell av gallerier, studio, kunstsenter og antikvitetsbutikker i området. Organiske, lokale restauranter åpner opp, og newyorkere flytter nordover. **AMTRACK-TOGET** fra Penn Station er fineste reisemåte nordover. Det er stort sett avganger hver time, og selve togreisen tar rundt et par timer. Toget stopper på de fleste småstedene som ligger spredt oppover langs elvebredden.

HUDSON VALLEY

TING Å OPPLEVE:

- **Dia:Beacon** åpnet i 2003. Det store museet som ligger like ved jernbanestasjonen i den lille byen Beacon, viser utstillinger og verker fra kjente kunstnere, laget etter 1960. **NETT** diabeacon.org

- **Stone Barns Center** er «den ultimate matelskerdestinasjonen». Litt gård, litt skole, litt bondens marked og Blue Hill, som er ganske mye restaurant. **NETT** stonebarnscenter.org

- **Storm King** er en skulpturpark som inneholder monumentale kunstverk fra Richard Serra, Alexander Calder og Henry Moore plassert midt ute på enger og bakketopper rundt Mountainville. **NETT** stormking.org

RESTAURANTER:

- **Swoon, Hudson** Lokale råvarer, en institusjon i Hudson by, drives av ekteparet Nina og Jeff. Serverer et firerretters vegetarmåltid på «Meatfree Mondays».

- **The Bear Cafè, Woodstock** Rimelig mat mellom trebord og tre-

tak. Utsikt mot en kakaofarget elv, hvor bjørnunger kan ses snublene nedover kampestenene.

- **Miss Lucys Kitchen, Saugerties** En av de bedre restaurantene i hele Hudson Valley, ifølge lokale kokkeklipper. Bruker bare grønnsaker som har sin sesong i kokende stund.

OVERNATTING:

- **Hudson Merchant House** Pen bed & breakfast fra 2010. Leier ut fem soverom med dype hvite badekar, peis og himmelsenger like ved togstasjonen i Hudson by. **NETT** hudsonmerchanthouse.com

- **Moderne låve** Gjennom Airbnb.com kan du leie en enestående designlåve med yoga-rom, tre bad og fire soverom like utenfor Woodstock. **NETT** airbnb.com/rooms/40067

- **Designhytte** Ten Broeck Cottage er en redesignet hytte, 20 kjøreminutter fra Hudson by. Har tre soverom, lpod-surround system i alle rom – og en sauna. **NETT** redcottagelnc.com

De aller fleste som bor på Manhattan opplever på et tidspunkt «aha-øyeblikket». Det skjer når de plutselig sier til seg selv: «Hvorfor i alle dager betaler jeg 20.000 dollar i måneden for dette lille kottet?»

DAVID KING eiendomsmegler

FIRE LANGE, METALLISKE TUT. En sølvskimrende slange skimtes mellom høstløvet på den andre siden av Hudson River. Det er Amtrack-toget, fylt med turister og byfolk fra Manhattan på vei for å oppleve en ny vår.

– Hvor mange tog som ankommer daglig? En haug, sier billettselgeren bak luken på togstasjonen fra 1846 i Hudson by.

Hadde du reist rundt i Hudson Valley for 60 år siden, ville brune barer og horehus vært det nærmeste du hadde kommet turistdestinasjoner. Dalen som følger Hudson Rivers ferd fra Newcomb i nord til New York i sør, består av en rekke små og mindre tettsteder.

For 30 år siden var de fleste forlatte spøkelsesbyer, nå fremstår mange av dem som forsteder til New York. Hit kommer Manhattan-trette newyorkere, rike på

både initiativ og penger, for å starte opp fra gård til bord-restaurant, åpne overnattingssteder, og for å kjøpe «hytte» – viktorianske herskapsvillaeer med tre bad og stor hage for under to millioner kroner.

A-HA-ØYBLIKKET. Drøye to timer fra Times Square lukter det sagflis. Det er ryggesignaler fra sementbiler, og toetasjeshusene langs Hudsons hovedgate Warren street ser alle nymalte ut. Hvalindustriarbeiderne er forduftet og byen har akkurat åpnet sitt første bakeri, mens gallerier og antikvitetsforhandlere har ligget tett i noen år allerede.

– De aller fleste som bor på Manhattan opplever på et tidspunkt «aha-øyeblikket». Det skjer når de plutselig sier til seg selv: «Hvorfor i alle dager betaler jeg 20.000 dollar i måneden for dette lille kottet?» Jeg

hadde 25 fine år i East Village, men savner det ikke én dag, sier eiendomsmegler David King.

Kunstneren Marina Abramovic planlegger å åpne et langperformance-senter i en gammel tennishall. Marina Abramovic Institute, MAI, trenger 120 millioner kroner for å gjennomføres. Så langt har kunstneren selv punget ut ni millioner kroner, og fikk i august inn fire millioner kroner gjennom en grasrotfinansieringskampanje. Lille Beacon, som er hjem for storgalleriet Dia:Beacon, er blitt kalt en gryende hipp kunstnerlandsby av avisen New York Times. I Saugerties, på vestsiden av elven, forteller en ung sjokoladeselger at «det har vært en eksplosjon av nye butikker og kafeer her».

– Emigrasjonen er som et kjærlighetsforhold, man skal aldri dra sin kos med mindre man virkelig er klar for det, sier King. »

HUDSON MERCHANT HOUSE. – Vi har til og med hatt Usher på besøk her. Han skrev ferdig en sang på The Captains Suite. Vi liker i alle fall å tro det, sier Mike Webber (til venstre) og Roy Ardizzone, som ga opp Manhattan og startet sin egen bed&breakfast.

Alle våre venner er tidligere newyorkere som hadde høyprofilerte jobber innen kunstmiljøet, moteverdenen og finansindustrien, men som nå er blitt entreprenører og åpnet små bedrifter

MIKE WEBBER bed&breakfast-eier

» Han forteller at kundene hans er «par i 30-årene fra Brooklyn, som kommer med småbarn og fet lommebok – og homofile par i alle aldre».

BOUTIQUE INSPIRASJON. Mike Webber (36) og Roy Ardizzone (35) forteller at minst seks av byens elleve b&b er drevet av herrepar. I 2008 fikk de «New York ut av systemet» og Ardizzone kjøpte en stor murgård fra 1700-tallet med utsikt til elven. Han betalte 1, 2 millioner kroner for «et skall», pusset opp og redesignet alle tre etasjene i en maritim stil.

– Jeg var lei av å aldri ha plass til å arrangere skikkelige middagsselskap. Nå kan vi invitere folk hjem. Vi har til og med tilbudt en gjest å bake muffins på kjøkkenet vårt, sier Ardizzone, som jobbet i tv-selskapet NBCs økonomiavdeling i mange år.

Nå er hans fulltidjobb Hudson Merchant House. – Vi driver ikke et typisk New England b&b. Du vet, hvor det ofte er mye tacky nips i hyllene, overdådig stil og litt bestemorsaktig. Dette er mer boutique. Vi har til og med hatt Usher på besøk her. Han skrev ferdig en sang på The Captains Suite. Vi liker i alle fall å tro det, fordi han måtte sjekke ut litt for sent, sier Webber.

Paret forteller at turister kommer for antikviteter i verdensklasse, gode restauranter og interessant arkitektur, og at de har fullt hus mer eller mindre hver helg, året rundt.

– Jeg så Claire Danes på gaten her om dagen, sier Ardizzone, før han snur seg og ser på kjæresten for å få et godkjennende nikk.

– Alle våre venner er tidligere newyorkere som hadde høyprofilerte jobber innen kunstmiljøet,

moteverdenen og finansindustrien, men som nå er blitt entreprenører og åpnet små bedrifter, sier Webber.

MATMEKKA. Ost fra lokale gårder, melk på glassflasker og hjemmelaget pai utstilt på disken. Det er litt som å gjenoppleve Samvirkelaget.

– Hudson Valley er nok mer kjent for sine gårder enn for sine kokker. Men det begynner å forandre seg nå, sier Jeff Gimmel (43), som sammen med kona Nina, flyttet til Hudson by for å drive restauranten Swoon.

Hit kommer advokater og mediefolk fra Manhattan hver fredag for å spise sesonggrønnsaker, ferske kamskjell og hjemmelaget papardelle. Til og med typiske kjappmatplasser i området reklamerer med »

❶ **DINER.** I Hudson by serveres ikke burgere med kjøtt fra 100 kyr i én og samme burger, her reklamert det med lokalt, økologisk kjøtt.
 ❷ **LIVET PÅ LANDET.** Rockefellerografen Laura Levine har trukket seg tilbake. I dag driver hun en bruktbuikk i Woodstock, som hun åpner og stenger når hun vil.

Jeg liker at jeg kan invitere venner fra The Ramones og Mercury Rev, og arrangere konserter i butikken for 35 mennesker om sommeren – og at det de får i betaling, er et gavekort

LAURA LEVINE Hudson Valley-beboer

» at de bruker lokalt organisk kjøtt i burgerne sine.
 – Hudson Valley er på vei til å bli et matmekka, sier Patrick Landewe (40).
 Han burde vite. I syv år har han passet på Sauger-ties Lighthouse, fyrhuset midt i elven med to gjesterom, og som er fullbooket et halvår i forveien.
 – Vi har solcellepanel på taket, og drikker og bader kun i regnvann, smiler kjæresten Anna Berkheiser (34) så fregnene heises opp mot pannen.
 Hun var selv gjest her for to år siden, da hun og Landewe ble forelsket. Jobben som kunstdesigner på Manhattan ble sagt opp, og Berkheiser kunne kalle seg fyrvokter.
 – Selv om Annie Leibovitz og Jann Wenner, som driver Rolling Stone Magazine, bor i nærheten, er vi stolte over at vår nærmeste nabo er beveren Theodore.

ROCKEFOTOGRAFEN. Woodstock er nok det mest berømte navnet langs fjellsidene, men det er andre tettsteder som får mer oppmerksomhet for tiden. Men hippiebyens innbyggerne bryr seg lite. De vil nok helst være for seg selv uansett.
 Få veiskilt peker mot Woodstock, og noe jernbanestasjon finnes ikke. Det kan være derfor David Bowie, Van Morrison, Janis Joplin og resten av de vel 100 kjente kulturnavnene flokket hit, til og med før byen lånte ut navnet til festivalen i 1969 (som ble arrangert på en gård syv mil unna, i byen Bethel).
 – Jeg tror mange av de kjente artistene kom til Woodstock fordi Bob Dylans manager Albert Grossman åpnet et studio her oppe, sier Laura Levine (54), eier av vintagebutikken Mystery Spot.
 Hun pendler til Phoenicia, nabolandsbyen hun kal-

ler «et alternativ til Woodstock, som også begynner å bli for dyrt».
 Levine var musikkfotograf på 1980- og 1990-tallet. I 1991 tok hun det kjente svart-hvitt-bildet av den islandske artisten Björk, hvor hun står naken på en sten i Woodstock og prøver å fange en regndråpe med tungen.
 – Jeg liker at apoteket på hjørnet kan skrive ned hvor mye jeg skylder dem når jeg ikke har nok kontanter på meg. Jeg liker at jeg kan invitere venner fra The Ramones og Mercury Rev, og arrangere konserter i butikken for 35 mennesker om sommeren – og at det de får i betaling, er et gavekort, sier Levine og heiser på skuldrene.
 Det virker nesten som om, i tilfellet Hudson Valley og Manhattan, at eplet havnet ganske langt fra stammen. **D2**